

DOI: 10.36719/2663-4619/61/109-112

Ətrabə Şiraslan qızı Cəfərova
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti Ağcabədi filialı
etrabe.ceferova@agcebedi.adpu.edu.az

PEDAQOJİ PROSESİN TƏŞKİLİNDƏ MÜƏLLİMİN ROLU

Açar sözlər: pedaqogika, didaktika, məktəb, müəllim, şagird, elm, təhsil, tərbiyə, peşəkarlıq

The role of the teacher in the organization of the pedagogical proses

Summary

Pedagogical professional culture is an integral part of a teacher's general culture, which reflects his personal qualities, reputation, professionalism, pedagogical skills, etc. consists of a set of unifying qualities. Just as professional culture is not possible without a common culture, so the lack of a professional culture is the result of certain gaps in the general culture. Occupational culture can manifest itself in the conditions of realization of these professions, as each group of professions, object of work and subject of labor, which they include, have their own specific features. The tasks facing the profession also include the culture of the profession. In other words, professional culture manifests itself as a high level of fulfillment of the main tasks facing a particular profession or group of professions. If a professional, a specialist performs his / her professional duties professionally, with dignity and honesty, and approaches his / her work with a sense of responsibility for the work he / she performs and embodies himself / herself in this work, it is an indicator of a high level of professional culture. The pedagogical professional culture of a teacher occupies an important place among his professional qualities. Like its didactic, organizational, communicative, constructive, perspective skills and abilities, the pedagogical professional culture has a special role in the field of professionalism, competence and pedagogical skills.

Key words: pedagogy, didactics, school, teacher, student, science, education, upbringing, professionalism

Giriş

Tarixən bəşər yol göstərən dahi şəxsiyyətlər müəllim adlanıb. Sonradan müəllim xüsusi hazırlıq keçmiş və pedaqoji fəaliyyətin başlıca istiqamətlərinin, şagirdlərin təlim-tərbiyəsini peşəkarcasına təşkil edən insandır. Tarixin müxtəlif mərhələlərində böyük zəka sahibləri müəllimə, onun ləyaqətinə, mənəvi keyfiyyətlərinə yüksək qiymət vermiş, müəllimi yaşlı nəsillə gənc nəsil arasında vasitəçi, müqəddəs ideyaların həyatda reallaşdırılması üçün əlaqələndirici hesab etmişlər. Müəllim” sözündə bir “öyrədən” anlayışı vardır. Ona görə də müəllimin işi və fəaliyyəti tarixin ən mühüm işlərindən biri olmaqla, həm də məhsuliyyətli və şərəfli işdir. Müəllimin şəxsi nümunəsi əsl pedaqoji nümunədir. Müəllim öz hərəkəti, sözü, geyimi, adamlara münasibətilə həm öyrədir, təhsilləndirir, həm də tərbiyə edir.

Nəsrəddin Tusi müəllimlik peşəsini insanı kamilliyə aparan ən humanist peşə hesab etmişdir. Böyük maarifçi-pedaqog, istedadlı müəllim Sultan Məcid Qənizadə yazırdı ki, “müəllim əlində elmin qüdrətli çırağını tutaraq insanların ədalət yolunu işıqlandırır, onun əqlinə bilik nuru səpir, qəlbində isə ən nəcib keyfiyyətlərin inkişaf etməsinə şərait yaradır” (1,38).

Müəllim – cəmiyyətin aparıcı qüvvəsi olmaqla pedaqoji fəaliyyətin də əsas simasıdır. Cəmiyyətdə olduğu kimi məktəbdə də müəllim böyük qüvvədir. Görkəmli pedaqog Y.Komenski müəllimin əməyinə yüksək qiymət vermiş, müəllimi Günəşə, bağbana, mühəndisə, heykəltəraşa, həkimə bənzətməmişdir. Çünki o, Günəş kimi insanlığa həyat verir, bağban kimi uşaqlara daim qayğı göstərir, mühəndis kimi insan qəlbinin layihəsini cızır, heykəltəraş kimi gənc qəlbi və ağıl cilalayır, həkim kimi millətin mənəvi sağlamlığının keşiyində durur və s. Müəllim əməyi məhsuliyyətli bir işdir. Müəllim gələcək ailə başçısı, vətən üçün müdafiəçi və vətəndaş yetişdirir. Bu işdə müəllimin yeri və rolu böyükdür. Müəllim özünün mənəvi təmizliyi, zəngin biliyi, işdə yaradıcı fəaliyyəti ilə həmişə diqqət mərkəzində durur. Müəllimin peşə qabiliyyəti və pedaqoji borcu onun məhsuliyyəti ilə müəyyən edilir. Müasir məktəb müəlliminin pedaqoji fəaliyyətinin səmərəliliyi onun öz funksiyalarını günün tələbləri baxımından yüksək səviyyədə yerinə yetirməsidir.

Pedaqoji funksiya müəllimin peşə bilikləri və bacarıqlarını tətbiq etməkdir. Pedaqoji funksiyaya daxildir: təhsilverici, tərbiyəedici, inkişafetdirici, sitimullaşdırıcı və analitik funksiyalar.

✓ Təhsilverici funksiya – şagirdləri bilik, bacarıq, vərdislərlə silahlandırmaqda tətbiq olunur. Yəni təkcə informasiyanı ötürmək yox, şagirdlərin müstəqilliyini, yaradıcılıq axtarışlarını artırmaqdır.

✓ Tərbiyəedici funksiya – fənni tədris etməsindən asılı olmayaraq müəllim həm də tərbiyəçidir. O, çalışmalıdır ki, şagirdlərlə ideya – mənəvi keyfiyyətlər, nəcib-əxlaqi hisslər, etik davranış normaları, şəxsi ləyaqət, özünə hörmət hissləri formalaşdırsın.

✓ İnkişafetdirici funksiya – müəllim yalnız bilik vermir, həm də zamanın tələblərinə cavab verən yaradıcı, ziyalı şəxsiyyətlər formalaşdırır. Ona görə də təlim – tərbiyənin inkişaf etdirilməsi şagirdlərin dərk etmə fəaliyyətinin, problemlərin müstəqil həllinin tapılması kimi də informasiyalara yiyələndirməlidir.

✓ Stimullaşdırıcı funksiya – şagirdi müxtəlif yollarla təlimə yönəltmək, maraq yaratmaq, öyrənməyi öyrətmək, qazandırları bilikləri praktikaya tətbiq etmək bacarıqlarını nəzərdə tutur. Daha səmərəli nəticələr əldə etmək üçün şagirdin şəxsi səyi, fəallığı nəzərə alınaraq müəllim tərəfindən əlverişli şərait yaradılmalıdır.

✓ Analitik funksiya-müəllimin analitik funksiyası düşüncə problemi ilə yaranıb öyrənmə mərhələsi ilə başlayır. Yəni, ən doğru, ən uyğun variant seçilərək təhlil edilir., onun səmərəli tərəfləri müəyyənləşdirilir və həlli istiqamətləri həyata keçirilir.

Müəllimin hüquq və vəzifələri təhsil haqqında qanunun 33-cü maddəsində öz əksini tapmışdır. Beləliklə, bəşəriyyətin ictimai inkişaf tarixi sübut edir ki, müəllim ideal olmalıdır. Çünki, müəllimin istehsal etdiyi məhsul insandır, ziyalı vətəndaşdır. Vətənin taleyi o vətəndaşın ləyaqətindən, biliyindən, mədəniyyətindən və kamilliyindən asılıdır.

“Müəllimin ümumi mədəniyyətinin tərkib hissələrindən biri olan pedaqoji peşə mədəniyyəti onun peşəkarlığında və səriştəliliyində mühüm yer tutur. Ümumi mədəniyyət, kulturoloji səriştə, yaradıcı pedaqoji təfəkkür, yeni pedaqoji texnologiyalardan istifadə bacarıqları və s. kimi amillər vardır ki, müəllimin pedaqoji peşə mədəniyyəti bunlardan qaynaqlanır və bir sıra səmərəlilik göstəricilərində ifadə olunur” (2,17).

Müəllimin peşə səriştəliliyinə və peşəkarlığına malik olmasının əsas atributlarından biri onun peşə mədəniyyətinə yiyələnməsidir. Pedaqoji peşə mədəniyyəti müəllimin ümumi mədəniyyətinin tərkib hissəsi olub, onun şəxsi keyfiyyətlərini, nüfuzunu, peşəkarlığını, pedaqoji ustalığını və s. özündə birləşdirən keyfiyyətlərin məcmusundan ibarətdir. Ümumi mədəniyyət olmadan peşə mədəniyyəti mümkün olmadığı kimi, peşə mədəniyyətinin də olmaması ümumi mədəniyyətdə müəyyən boşluqların nəticəsi kimi meydana çıxır. Hər bir peşənin daxil olduğu peşə qrupları, əmək obyekti və əmək predmeti, onların özünəməxsus spesifik xüsusiyyətləri olduğundan peşə mədəniyyəti bu peşələrin reallaşması şəraitində özünü göstərə bilir. Peşənin qarşısında duran vəzifələr həm də həmin peşənin mədəniyyətini özündə ehtiva etdirir. Başqa sözlə desək, peşə mədəniyyəti özünü müəyyən bir peşənin və ya peşə qrupunun qarşısında duran əsas vəzifələrin yüksək səviyyədə yerinə yetirilməsi kimi göstərir. Peşə sahibi, ixtisasçı öz üzərinə düşən peşə vəzifələrini peşəkarlıqla, ləyaqətlə və vicdanla yerinə yetirirsə, icra etdiyi işin məsuliyyətini və bu işdə həm də özünü təcəssüm etdirdiyini dərk edərək işinə yanaşırsa, bu, peşə mədəniyyətinin yüksək səviyyədə olduğunun göstəricisidir. Müəllimin pedaqoji peşə mədəniyyəti onun peşəkar keyfiyyətləri sırasında mühüm yer tutur. Onun didaktik, təşkilatçılıq, kommunikativ, konstruktiv, perspektiv bacarıq və qabiliyyətləri kimi, pedaqoji peşə mədəniyyəti də peşəkarlıq, səriştəlilik və pedaqoji ustalıq sferasında xüsusi rola malikdir. Müəllimin pedaqoji peşə mədəniyyəti humanizmə əsaslanan, humanist münasibətlərdən qaynaqlanan bir mədəniyyətdir. Müəllimin uşaqlara humanist münasibəti, onların gələcəyinə ümidlə baxması, gələcək cəmiyyətin məhz onların əli ilə qurulacağını dərinlən dərk etməsi pedaqoji peşə mədəniyyətini istiqamətləndirən amillər kimi əhəmiyyətlidir, təsirlidir. Bu baxımdan müəllimin pedaqoji peşə mədəniyyəti həm də onun bir vətəndaş kimi Vətən, xalq, millət qarşısında öz borcunu və vəzifəsini ləyaqətlə yerinə yetirməli olduğuna inamlı olması və onu yerinə yetirməsidir.

“Müəllim peşəkarlığının əsas komponentlərindən biri kimi pedaqoji peşə mədəniyyəti müəllimin yeniliklərə can atması, onları öyrənməsi, öz işinə və fəaliyyətinə yaradıcılıqla yanaşması ilə sıx bağlı olan bir keyfiyyətdir. Bundan məhrum olan tərbiyəçi və müəllimin pedaqoji prosesdə uğur qazana bilməsi çətindir. Çünki son illər təhsilimizdə baş verən yeniliklər, sürətli inkişaf tendensiyaları, dünyanın qabaqcıl ölkələrinin yaxşı təcrübəsinin pedaqoji prosesə gətirilməsi müəllimin bu yeniliklərlə ayaqlaşa bilməsini sürətləndirir” (3,65).

Hazırda müəllimdən öz fənnini təkcə yaxşı bilib - öyrətmək deyil, həm də pedaqoji prosesə yaradıcılıqla yanaşmaq, novator olmaq, yeniliklərlə işləyə bilmək, təhsilalanların təfəkkürünü inkişaf etdirmək, onları bir şəxsiyyət kimi formalaşdırma bilmək və s. tələb olunur. Müəllim şagirdləri təkcə biliklərlə silahlandırmalı deyil, həm də onları bacarıqlara yiyələndirməli və inkişaf etdirməlidir. Kütləvi informasiya vasitələrinin sürətlə artması, sürətli informasiya texnologiyalarının həyat və məişətimizə geniş daxil olması, məktəblilərin maraq dairəsinin global xarakter alması və s. məsələlər bu prosesə müəyyən müsbət çalarlar gətirsə də, onun şagirdlərin təlim marağının digər maraqlar hesabına zəifləməsinə də təsiri yox deyildir. Bu isə müəllimdən öz işinə daha səriştəli yanaşmaq, uşaqların artan tələbat və maraqlarına cavab verə biləcək səviyyədə peşəkar olmaq bacarığı və vərdişləri tələb edir.

Müəllim pedaqoji peşəkarlığın texnoloji tərəflərinə yiyələnməklə, öz fəaliyyətinə yeniliklər gətirməklə, yeni pedaqoji texnologiyalardan istifadə etmək bacarığına malik olmaqla bu prosesdə müvəffəqiyyət qazana bilər. Bunlardan çıxış edərək müəllimin pedaqoji peşə mədəniyyətini şərtləndirən amillər sırasında aşağıdakıları xüsusi olaraq qeyd etmək olar:

- 1) ümumi mədəniyyətə, kulturoloji səriştəyə malik olmaq;
- 2) yaradıcı pedaqoji təfəkkürə yiyələnmək;
- 3) yeni pedaqoji texnologiyalara yiyələnmək və onlardan istifadə bacarıqlarına malik olmaq.

Müəllimin ümumi mədəniyyətə malik olması, yəni şəxsi mədəniyyəti pedaqoji prosesdə mühüm rol oynayır. N.Çernişevski yazırdı ki, tərbiyəçi tərbiyə etdiyi uşaqlardan nə düzəltmək istəyirsə, özü də elə olmalıdır. Deməli, müəllim öz yetişdirmələrini savadlı, mədəni, yüksək mənəvi keyfiyyətlərə malik şəxslər kimi görmək istəyirsə, ilk növbədə özü bu keyfiyyətlərə malik olmalıdır. Müəllimin şəxsi mədəniyyəti onun özünəməxsus keyfiyyət kimi nüfuzunu yüksəldir, onu hörmətli edir. Ümumi mədəniyyətin tərkib hissəsi olan şəxsi mədəniyyət bəzən cəmiyyətin müəyyənləşdirdiyi ümummədəni maraqlardan da yüksəyə qalxır və müəllimin nüfuzunu daha da artırır. Müəllimin şəxsi mədəniyyətinin bir sıra komponentləri vardır. Bunların içərisində əxlaq mədəniyyəti və estetik mədəniyyəti xüsusi qeyd etmək olar.

Əxlaq mədəniyyəti müəllimin hərəkət və davranışının əxlaqi prinsip və normalara uyğun olması, əxlaqi keyfiyyətlərinin yerindən, zamanından asılı olmayaraq sabitliyi, ünsiyyət mədəniyyətinin olması, dinləməyi bacarmaq, çətin situasiyalarda özünü ələ ala bilmək, obyektivlik, şagird şəxsiyyətinə hörmətlə yanaşmaq, danışmaq və davranışında müəyyən həddi gözləmək, tələb etdiklərinə özünün əməl etməsi və s.dən ibarətdir. Müəllimin bu keyfiyyətlərə malik olması əxlaqi sərvətlər, dəyərlər kimi onun nüfuzunu artırır. Bunlar həmçinin müəllimin mədəni dünyagörüşünü artırır. Onun xarakterinin formalaşmasına təsir göstərir. Müəllimin estetik mədəniyyəti onun əxlaqi mədəniyyətindən heç də az rol oynamır. Onun estetik sərvətlərə – dəyərlərə yiyələnməsi ziyalıq səviyyəsinin əsas göstəricilərindən birinə çevrilir. Müəllimin təbiətə və cəmiyyətə estetik münasibəti, bədii mədəniyyətə yiyələnməsi, xalq sənətinə, həmçinin dünya bədii sənətinə, incəsənətinə bələd olması, nəhayət, estetik zövqə, hissə və qabiliyyətə malik olması onun bir müəllim – ziyalı nüfuzunun yüksəlməsinə mühüm təsir göstərir. Mədəni xarici görünüş, təmiz, səliqəli, zövqlü geyim də bu prosesdə az əhəmiyyət kəsb etmir.

“Pedaqoji peşə mədəniyyəti müəllimin pedaqoji bacarıqları ilə birbaşa bağlı, onunla əlaqəli bir mədəniyyətdir. Müəllimin müəyyən pedaqoji bacarıqlara malik olması, onun özünü reallaşdırması, pedaqoji özünüdərsətdiyi, həmçinin pedaqoji prosesdəki müvəffəqiyyəti üçün zəruri olduğu kimi, pedaqoji mədəniyyəti üçün də əhəmiyyətlidir. Pedaqoji peşə mədəniyyəti mücərrəd bir məfhum deyildir. Bu, müəllimin pedaqoji fəaliyyəti zamanı üzə çıxan, görünən, əks olunan mədəniyyətdir. Bu mədəniyyət müəllimin davranışında, danışığında, uşaqlarla, onların valideynləri, həmkarları ilə ünsiyyətdə olduğu zaman özünü göstərən mədəniyyətdir. Müəllim onlarla necə rəftar edir, necə danışır, onlara necə müraciət edir və şagirdlərə tələbləri necə verir, məktəbdə və məktəbdən kənarda hərəkət və davranışı necədir və s. bütün bunlar onun pedaqoji peşə mədəniyyətinin konkret ifadəsi kimi özünü göstərir” (4,13).

Beləliklə, müəllimin pedaqoji peşə mədəniyyətinin məzmununun konkret olaraq aşağıdakılardan ibarət olduğunu göstərmək olar:

- 1) müəllimin pedaqoji fəaliyyəti prosesində özünü göstərən mədəniyyəti;
- 2) şagirdlərlə, həmkarlarla və valideynlərlə olan pedaqoji ünsiyyət mədəniyyəti;
- 3) müəllimin şəxsi, özünəməxsus mədəniyyəti;
- 4) müəllimin dərsləndikən vaxtlarda uşaqlara olan münasibəti;
- 5) müəllimin konkret milli və ümumbəşəri mədəniyyətə malik olması ilə səciyyələnən mədəniyyəti.

Bunlar vahid, bir məcrada birləşərək müəllimin ümumi peşə mədəniyyətini formalaşdırır ki, bunların da bir qisminin olmaması və ya zəif olması müəllimin peşəkar pedaqoji mədəniyyətində müəyyən çatışmazlıqlara gətirib çıxarır. Müəllimin pedaqoji fəaliyyəti onun peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəlməsində əsas baza rolunda çıxış edir.

Pedaqoji fəaliyyət genişləndikcə və yeniliklərlə zənginləşdikcə peşəkarlıq üçün zəruri olan keyfiyyətlər də yaranır və getdikcə dolğunlaşır. Müəllimin fəaliyyət sferasının genişlənməsi yeni-yeni keyfiyyətlərin yaranmasına, dəyərlər iyerarxiyasının bir pillədən digərinə, daha yüksək pilləyə keçməsinə səbəb olur. Müəllim peşəkar pedaqoji fəaliyyət sistemində özünü daha yaxşı hiss etməklə yeni-yeni keyfiyyətlər əldə etməyə çalışır ki, bunlar da onun peşəkarlığının daha da dərinləşməsinə stimullar yaradır. “Müəllimin pedaqoji fəaliyyəti olduqca mürəkkəb texnoloji proseslərin həyata keçirilməsi ilə xarakterizə olunur. Bu proseslərin zənginliyi pedaqoji prosesin tamlığına və bütövlüyünə gətirib çıxarır ki, bu da ayrı-ayrı müəllimlərin peşəkarlığının fərdi və fərqli cəhətləri kimi özünü göstərir” (5,47).

Müəllimin pedaqoji peşə mədəniyyəti müəllimin yaradıcı fəaliyyəti ilə sıx surətdə əlaqədardır. "Müəllim pedaqoji fəaliyyətə yaradıcılıqla yanaşdıqda, ona yaradıcı münasibət bəslədikdə bunlar həm onun peşə funksiyasının reallaşmasında, həm də müxtəlif texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsində yüksək nəticələrə səbəb olur, pedaqoji fəaliyyət dəyər səviyyəsinə yüksəlir" (6,27).

Yaradıcı axtarışların nəticəsi olan texnoloji yeniliklər pedaqoji fəaliyyəti daha da məzmunlu və məqsədyönlü edir.

Pedaqoji ustalıq təlim-tərbiyə fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin – müəllim və tərbiyəçilərin professional ustalığıdır. O pedaqoji fəaliyyətin yüksək səviyyəsi və ya ən uca və daim təkmilləşən təlim-tərbiyə sənətidir. Metodiki ustalıq elmi biliklər, bacarıqlar, vərdislər və müəllimin şəxsi keyfiyyətlərinin sintezidir. Bu işin əsas mahiyyəti müəllimin şəxsiyyətində, onun mövqeyində, fəaliyyətini yüksək professional səviyyədə idarə etmək qabiliyyətindədir. Bundan ötrü isə müəllim pedaqoji fəaliyyətdən baş çıxarmalı, onun məqsədini, vasitələrini, obyektini, subyektini yaxşı bilməlidir, bu işə yaradıcı yanaşmalı, uşağın maraqlarını nəzər almalıdır. Müəllimin işinin məqsədi cəmiyyət tərəfindən müəyyənləşdirilir.

Çünki, müəllim öz əməyinin son nəticələrini seçməkdə azad deyil, onun hərəkətləri məktəbli şəxsiyyətinin hərtərəfli inkişafına doğru yönəlməlidir. Lakin məqsəddən doğan konkret vəzifələri pedaqoji şəraitlə əlaqələndirməkdə müəllim özü işini qurmağı bacarmalıdır.

Müəllimin fəaliyyəti başqasının fəaliyyətini idarə etmə mahiyyəti, bir növ şagirdin fəaliyyətinə uyğunlaşdırmaq xarakteri daşıyır. Orada həm müəllimin, həm də uşağın istəyi öz ifadəsini tapmalıdır, hər iki istək üst-üstə düşməlidir. Məhz bu zaman əməkdaşlıq pedaqogikası özünə yol tapır. Sonra pedaqoji fəaliyyətin mürəkkəbliyi onun şagirdin gələcəyinə inamın obyektivləşməsində, ifadəsində özünü göstərir. Bu məqsəd müəllimə yaxın və aydındır. O şagirddən tələb edir: "Sən bilməlisən, bacarmalısan, etməlisən".

Nəticə

Beləliklə, pedaqoji fəaliyyətin məqsədi müəllimdən cəmiyyətin sosial vəzifəsini şəxsən qəbul etməyi, konkret hərəkətlərin məqsəd və vəzifələrini yaradıcılıqla anlamağı şagirdin marağını nəzərə alaraq təlim fəaliyyətində onlara verilmiş vəzifəni başqa şəkildə salmağı bacarmağı tələb edir. Tərbiyənin əsas vasitələri əmək, ünsiyyət, oyun və təlimdir. Uşaqlar bu fəaliyyət növlərində müntəzəm iştirak edirlər.

Pedaqoji əməyin obyektini təkrar olunmaz fərdi keyfiyyətləri, baş verən hadisələrə şəxsi münasibəti və dərk etmə olan fəal varlıqlar – canlı insandır. O daima dəyişir, inkişaf edir, özünə yaradıcı münasibət, axtarış tələb edir. O, pedaqoji prosesin fəal iştirakçısıdır. Müəllimlərlə yanaşı, ona əhatə olunduğu həyat da, çox vaxt kortəbii şəkildə, çoxplanlı və müxtəlif istiqamətlərdə təsirlər edir. Ona görə də pedaqoji əmək uşağa olunan bütün təsirlərin düzəlişlərlə verilməsini, lazım gələrsə, tərbiyə ilə yanaşı yenidən tərbiyə və özünü tərbiyədən də istifadə edilməsini nəzərdə tutur. Bütövlükdə müasir pedaqogika, əməkdaşlıq pedaqogikası məktəblərdə münasibətlərin demokratikləşməsinə doğru yönəlmişdir və məktəbliləri pedaqoji prosesin iştirakçısına, həmməsləkinə çevirmək üçün onları fəallaşdırmağa çalışır.

Pedaqoji fəaliyyətin subyektini isə tərbiyə edilənə təsir göstərən müəllim, valideynlər və kollektivdir. Ən əsas təsir aləti isə müəllimin şəxsiyyəti, onun bilik və bacarıqlarıdır. Əgər şagirdlər müəllimin şəxsiyyətini qəbul etmirlərsə, onun biliklərinə, hərəkətlərinə tənqidi yanaşacaq, təsirinə qarşı çıxacaqlar. Şagirdə bir şəxsiyyət kimi yalnız düzgün əxlaqi təsir göstərən şəxs əsil tərbiyəçi ola bilər. Bu isə pedaqoqun mütəmadi olaraq özünü təkmilləşdirməsi şərti ilə mümkündür.

Ədəbiyyat

1. Didaktika. Dərs vəsaiti. Bakı: ADPU, 2015
2. Müəllimin peşə səriştəliliyinin meyarları. Elmi əsərlər. Bakı Qızlar Universiteti. Bakı, 2016, №4(28)
3. Müəllim peşəkarlığı və pedaqoji səriştəliliyin müasir problemləri. Monoqrafiya. Bakı: "Elm və təhsil", 2018
4. Müəllim səriştəliliyi və yeni pedaqoji təfəkkür. Pedaqoji Universitetin xəbərləri, 2017, C.65, № 3
5. Həsənov A., Ağayev Ə. Pedaqogika. Bakı, 2007
6. İlyasov M. Müəllimin pedaqoji ustalıq. Bakı: Elm və təhsil, 2013.

Rəyçi: dos. S.Məmmədov

Göndərilib: 25.12.2020

Qəbul edilib: 26.12.2020